

CULTURA P. 36-37

Open House: 126 edificis per visitar

De la Casa Tosquella al Dipòsit del Rei Martí, l'oferta del cap de setmana és per a tots els gustos

ARQUITECTURA

Els 10 edificis que visitareu al 48h Open House Barcelona 2022

El festival d'arquitectura torna avui i demà amb un 30% de novetats

**ANTONI RIBAS TUR
 BARCELONA**

Arriba la 13a edició del festival d'arquitectura 48h Open House BCN: se celebrarà avui i demà, a Barcelona i sis ciutats més (Badalona, Santa Coloma de Gramenet, Sant Joan Despí, l'Hospitalet de Llobregat, Vilassar de Dalt i Sitges). A Barcelona es podran visitar 126 edificis i s'han programat 205 activitats i 18 itineraris entre totes les ciutats participants. Un 30% dels edificis es podran visitar per primera vegada dins del festival. La línia central de la programació d'enguany és la lliga dels oficis, és a dir, la feina de tots els professionals i artesans que participen en la construcció d'un edifici. Aquestes són 10 visites recomanades del 48h Open House Barcelona 2022.

Casa Tosquella

Vallirana, 91-93 (Barcelona)
 El tresor modernista del Putxet és un dels edificis d'aquesta edició del 48h Open House Barcelona que han aixecat més expectació, després que l'Ajuntament de Barcelona el comprés el novembre de l'any passat i que n'obris les portes excepcionalment al maig. És fruit de la reforma d'una petita casa d'estiueig del mestre d'obres Joan Caballé que l'india Antoni Tosquella va encarregar a l'arquitecte Eduard Maria Balcells. Les obres es van acabar el 1907 i ara el públic pot veure com la fusió d'elements

decoratius que hi ha no han perdut l'esplendor del tot, com els estucats, els vitralls, els elements de forja, les pintures i els paviments. Criden l'atenció els gripaus i els peixos del porxo d'entrada i els vitralls que semblen la cua d'un paó oberta. La Casa Tosquella és una de les novetats del 48h Open House Barcelona d'enguany. Visites guiades dissabte i diumenge de 10 a 19 h; no cal inscripció prèvia.

Dipòsit del Rei Martí

Bellesguard, 14 (Barcelona)
 El Dipòsit del Rei Martí (Bellesguard, 14), ubicat a la finca on hi ha la Torre Bellesguard d'Antoni Gaudí, va ser el protagonista d'una descoberta antològica: després de quedar oblidat sota un bosc de pins, va ser trobat de manera accidental fa uns vint anys. La història del dipòsit, que té una superfície total de més de 900 m², es remunta a finals

Descoberta
 El Dipòsit del Rei Martí havia quedat oblidat sota un bosc de pins

Delicadesa
 El CAP Víctor Català ofereix un disseny diferent dels altres centres de salut

del segle XIX i va revifar l'any 2016 amb la rehabilitació de l'estudi Archikubik, que ha mantingut el caràcter original dels arcs i les voltes i els afavoreix amb la il·luminació. Encara s'hi poden veure l'empremta de l'aigua i la calç. La recuperació del Dipòsit del Rei Martí va ser una de les obres incloses en el pavelló espanyol de la Biennial d'Arquitectura de Venècia el 2016, que va guanyar el Lleó d'Or com a millor pavelló nacional. Visites guiades diumenge de 10 a 19 h; no cal inscripció prèvia.

Ateneu la Bòbila i plaça Sòller

Estudiant, 1 (Barcelona)
 El lema d'aquesta obra de Berta Barrio i Josep Peraire, coneguts com Barrio Peraire, i la paisatgista Bàrbara Pla és "un pavelló dins el parc". La intervenció inclou la reforma i l'ampliació de l'Ateneu la Bòbila i la reurbanització del parc de la plaça de Sòller, al barri de Porta del districte de Nou Barris, una de les primeres que van ser construïdes quan Pasqual Maragall va arribar a l'alcaldia de Barcelona i que havia quedat obsoleta. Com adverteixen Barrio i Peraire, tant la plaça com l'ateneu havien quedat "infrautilitzats". El més destacat de la seva intervenció és que doblen la superfície de l'equipament que estava mig soterrat, de 900 a 1.800 m² amb una nova primera planta connectada amb el parc on han col·locat el nou accés principal. En paral·lel a la

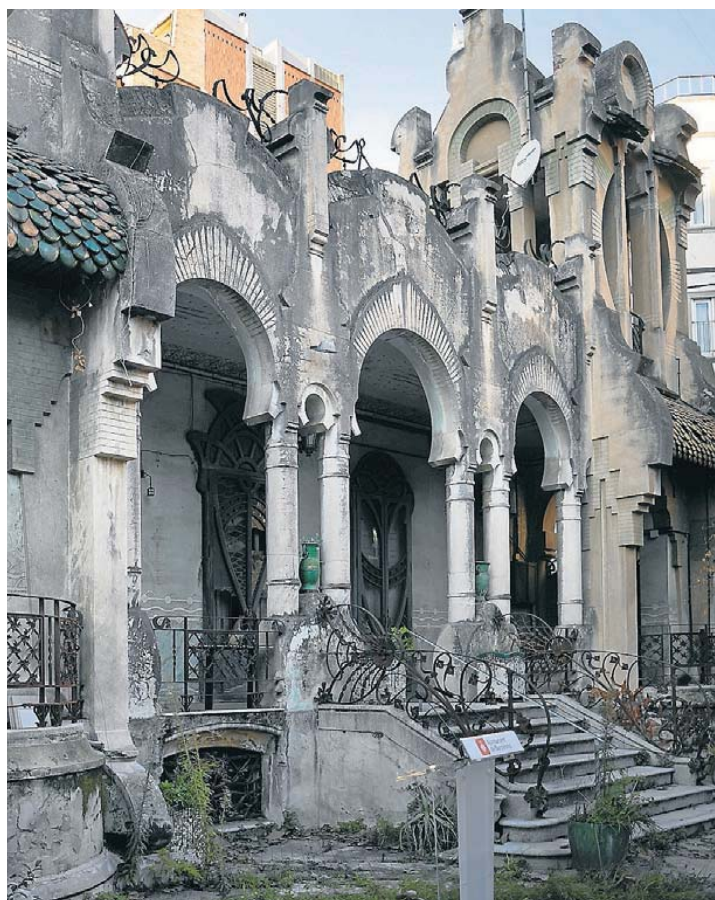

definició dels usos de l'ateneu juntament amb els veïns, la intervenció destaca perquè està feta parcialment amb fusta. L'ampliació de l'Ateneu la Bòbila i la reforma de la plaça Sòller és una de les obres finalistes de la XII Biennial Iberoamericana d'Arquitectura i Urbanisme. Visites guiades diumenge de 10 a 19 h; no cal inscripció prèvia.

Pavellons Güell

Avinguda de Pedralbes, 7 (Barcelona)

Els Pavellons Güell, una de les primeres obres d'Antoni Gaudí, van tornar a obrir les portes al juny mentre continuen les tasques de rehabilitació de la casa del porter i del pavelló de les cavallerisses. Van ser el primer encàrrec que li va fer Eusebi Güell i són un reflex de l'interès que Gaudí va tenir per l'ornamentació al començament de la seva trajectòria. També són els edificis on Gaudí va fer servir el trencadís per primera vegada. Les obres van començar el 1884, dos anys abans de les del Palau Güell. I la joia del recinte és la porta de ferro inspirada en el poema *L'Atlàntida*, de Jacint Verdaguer, on Gaudí va forjar un drac mitològic del Jardí de les Hespèrides. Visites guiades dissabte de 10 a 17 h; no cal inscripció prèvia.

Recinte Torribera: Pavelló del Convent

**Prat de la Ribera, 171
(Santa Coloma de Gramenet)**
La clínica mental Torribera, també coneguda com a Recinte Torribera a Can Setantí, està considerada el complex d'arquitectura noucentista més important de l'àrea metropolitana de Barcelona. És obra dels arquitectes Rafael Masó i Josep Maria Pericas, que van guanyar el concurs convocat per la Mancomunitat el 1917. Però el nom de Masó no podia aparèixer perquè quan es van executar les obres uns anys després estava afectat per la repressió política de la dictadura de Primo de Rivera. Entre els pavellons que formen el recinte hi ha el convent on vivien les monges que administraven el centre. L'edifici està compost per una capella amb una torre campanar i un pavelló de serveis generals.

L'estètica del pavelló és caracteritzada pels murs de pedra arrebossats i pintats sobre sòcols de pedra natural. Les finestres tenen sobretot arcs de mig punt. El recinte va quedar inacabat el 1936 i als anys 70 s'hi van afegir nous pavellons que trenquen amb l'anterior. La visita del pavelló és una de les novetats d'enguany. També hi ha programat un itinerari a tot el recinte. Visites guiades diumenge d'11 a 14 h; no cal inscripció prèvia.

Nou Hospital de Sant Pau

Sant Quintí, 89 (Barcelona)
La pandèmia del covid ha sigut un cop de puny damunt la taula perquè la ciutadania prengui consciència de la gran qualitat que ha de tenir l'arquitectura hospitalària i assistencial, i que ho tingui sempre present. Entre els grans edificis recents a Catalunya hi ha el nou Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, dels arquitectes Esteve Bonell, Josep Maria Gil, Silvia Barberà, Josep Lluís Canosa i Francesc Rius, inaugurat el 2009. Es tracta d'un complex de prop de 100.000 m² format per cinc blocs units per un gran vestíbul. El nou edifici té dues zones diferenciades: una de 36.000 metres quadrats per als serveis i consultes que tanca el complex al carrer a la banda del carrer Mas Casanovas, mentre que la pròpiament hospitalària es desplega com els dits d'una mà. Una zona enjardinada matisa la relació entre els pavellons, l'hospital històric i l'edifici nou. És una de les novetats del 48h Open House Barcelona d'enguany. Visites guiades dissabte a les 10, 11, 12 i 13 h; sí que cal inscripció prèvia.

Torre Urquinaona

**Plaça d'Urquinaona, 6
(Barcelona)**
Es tracta d'una de les icones de la Barcelona brutalista. La Torre Ur-

01. Casa Tosquella.

CÈLIA ATSET
**02. Nou
Hospital de la
Santa Creu i
Sant Pau.**

**LLUÍS CASALS / BONELL I
GIL ARQUITECTES**

03. CAP Víctor Català.

**GREGORI CIVERA / BAAS
ARQUITECTES**

04. Casa Collumpio.

**DEL RIO BANI / 48H OPEN
HOUSE BARCELONA**

05. Dipòsit del Rei Martí.

**ADRIÀ GOULA / 48H OPEN
HOUSE BARCELONA**

06. Ateneu la Bòbila.

**ADRIÀ GOULA / 48H OPEN
HOUSE BARCELONA**

07. Autòdrom de Terramar.

**AUTÒDROM TERRAMAR /
48H OPEN HOUSE
BARCELONA**

quinaona és obra dels arquitectes Antonio Bonet Castellana i Benito Miró Llorc, conegut també per ser l'autor de la casa La Ricarda. Va ser construïda durant els anys del *desarrollismo* en què Josep Maria de Porcioles va ser l'alcalde de Barcelona, i sembla improbable que un edifici així fos possible avui. La Torre Urquinaona, que manté la funció d'edifici d'oficines original, fa 70 metres d'alçada i té 22 plantes. Per fer-la dialogar amb els edificis veïns, Bonet Castellana va crear un sòcol de sis plantes. Això, juntament amb el revestiment de gres fosc i amb la secció variable de la façana que li dona ritme, fa que sigui un edifici més integrat en l'entorn. Visites guiades dissabte de 10 a 19 h; no cal inscripció prèvia.

Autòdrom de Terramar

**Autòdrom de Terramar
(Sant Pere de Ribes)**
Tot i estar situat al terme municipal de Sant Pere de Ribes, l'Autòdrom de Terramar, construït el 1923 i actualment en desús, es va desenvolupar dins el projecte de ciutat-jardí de Terramar de Sitges impulsada per Francesc Armengol. La pista és de l'arquitecte Jaume Mestres i Fossas i les tribunes de Josep Maria Martino Arroyo. Es tracta d'una de les pistes permanents

més antigues del món, té una corda d'uns dos quilòmetres, forma ovalada i uns peralts de 90 graus o més. Malgrat tot, van deixar de fer-s'hi curses ben aviat per la manca de fons i perquè els revolts tan pronunciats eren perillosos. Les últimes curses es remunten als anys 50, i des dels 80 el recinte està dedicat al món agrícola. Hi ha en curs un projecte, que ha aixecat polseguera, per tornar a reobrir l'autòdrom i dedicar-lo al món eqüestre i al motor d'àmbit corporatiu. Visites guiades dissabte i diumenge a les 10, 12, 14 i 16 h; sí que cal inscripció prèvia.

Casa Collumpio

Pere Llobet, 1 (Barcelona)
Els arquitectes Marc Subirana i Laila Gelonch (estudi MACH) van concebre el seu habitatge i estudi com un edifici amb tres plantes, la inferior de les quals és de formigó i sosté les dues superiors, que són com una capsa metàl·lica pintada de groc. "En un intent de restar-li importància, es va decidir pintar la casa de groc, un fet que sorprenentment dona alegria, en relació amb el verd del paisatge i el blau del cel", afirmen els arquitectes. A la planta inferior hi ha el dormitori, a la central les zones comunes i l'accés, perquè la casa està ubicada en un terreny que té un fort pendent, i a la superior l'estudi. "Els espais de la casa són circulars al voltant d'una peça central que funciona com a bany i dipòsit -expliquen els arquitectes-. Els diferents mobles, alguns d'obra, són els que acaben de construir l'espai. La casa està dissenyada per canviar juntament amb els seus habitants, obrint i tancant nous espais". La Casa Collumpio és també un dels primers treballs de Subirana i Gelonch. És una de les novetats del 48h Open House Barcelona d'enguany. Visites guiades diumenge de 10 a 16 h; no cal inscripció prèvia.

CAP Víctor Català

Amèlia, 1 (Premià de Dalt)
Un centre d'atenció primària solenne com una basílica: les consultes són en una banda i a l'altra una sala d'espera coberta de volta catalana que dona to intemporal a l'edifici. Aquesta obra de l'estudi de Jordi Badia va ser finalista de la passada edició del premi FAD d'arquitectura perquè fugís dels "estereotips prefixats en el disseny d'aquesta mena de centres". També per la contundència del disseny, perquè demostra que no són necessaris els elements prefabricats per construir amb un pressupost ajustat. Un altre dels elements destacats és l'estudi de la llum natural artificial: "Genera una atmosfera interior que dignifica i tracta l'usuari de l'edifici amb el màxim dels respectes", va dir el jurat del guardó. És una de les novetats d'enguany del 48h Open House. Visites guiades diumenge d'11 a 14 h i de 17 a 20 h; no cal inscripció prèvia.